

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๗/๒๕๔๕

วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๕

เรื่อง ศาลแขวงดุสิตส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายรัชชชัย บัวคลี) ในคดีอาญา ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาด และค่าของเก่า พุทธศักราช ๒๔๗๔ มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๒) และมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ ประกอบมาตรา ๒๕)

ความเป็นมาของเรื่องประกอบด้วยข้อเท็จจริงตามคำร้อง ข้อกฎหมาย ข้ออ้างของทุกฝ่าย ปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

พิเคราะห์แล้ว มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามคำร้องว่า พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาด และค่าของเก่า พุทธศักราช ๒๔๗๔ มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๒) และมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ ประกอบมาตรา ๒๕ หรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๒) และมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง ของพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค่าของเก่า เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกัน โดยมาตรา ๑๒ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดโทษ เมื่อมีการฝ่าฝืน มาตรา ๔ จึงต้องถือว่าเป็นเรื่องเดียวกัน และเห็นว่า แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง จะบัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการ หรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม” ก็ตาม แต่ตามวรรคสองของมาตรา ๕๐ นั้นเอง ก็มีข้อยกเว้นให้รัฐสามารถออกกฎหมายจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพได้โดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณูปโภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค ฯลฯ ในกรณีของผู้ร้อง การที่รัฐออกกฎหมาย กำหนดให้ผู้ค้าของเก่าต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการเสียก่อน ก็เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดระเบียบ การประกอบอาชีพ เพื่อให้คนทั่วไปได้ทราบว่าของที่นำมาเสนอนั้นเป็นของเก่าหรือของใหม่ อันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคด้วย เพราะหากผู้บริโภคซื้อทรัพย์สินมาโดยสุจริตจากพ่อค้าซึ่งขายของชนิดนั้น (ผู้ค้าของเก่าที่มีใบอนุญาตถูกต้อง) ก็จะได้รับความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓๒ โดยไม่ต้องคืนของที่ซื้อมาแก่เจ้าของแท้จริง เว้นแต่เจ้าของจะชดใช้ราคาที่ซื้อมา ดังนั้น

พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช ๒๔๗๔ มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๒) และมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง จึงเป็นบทบัญญัติตามข้อยกเว้นของรัฐธรรมนุญ มาตรา ๕๐ วรรคสอง และบทบัญญัติที่เป็นข้อยกเว้นดังกล่าว ก็เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น มิได้กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนุญ แต่อย่างไร ทั้งใช้บังคับแก่ทุกคนที่ประกอบอาชีพค้ำของเก่าเป็นการทั่วไป จึงมิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนุญ มาตรา ๒๕ ด้วย

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมา จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช ๒๔๗๔ มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๒) และมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง มิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนุญ มาตรา ๕๐ ประกอบมาตรา ๒๕

นายจุมพล ณ สงขลา
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ